

MÁVSz konferencia

Beszámoló a
Magyar Állatorvosok Világszervezete

III. Lógyógyászati Konferenciájáról

Marosvásárhelyen, a Sapientia Egyetemen gyűltünk össze 2007. február 24-én, mintegy 160 erdélyi állatorvos és hallgató, ill. kb. 40 hazai kolléga, hogy meghallgassuk a programban hirdetett és már csak az előadók „szakmai elismertsége” miatt is érdekesnek ígérkező előadásokat.

Jómagam először vettem részt a Világszervezet lógyógyászati konferenciáján, így az előzőekkel összevetni nem tudom, mindenestre megpróbálom összefoglalni személyes és szakmai tapasztalataimat a lap olvasóinak.

A konferencia előestéjén, pénteken este érkezünk Marosvásárhelyre. Dr. Szieberth István és csapata igazította el a több helyen, megfelelő minőségű szállodákban elhelyezett érdeklődőket. Másnap a Sapientia Egyetem aulájában kezdődött a regisztrációval, a hosszú sor is mutatta, hogy zsúfolásig megfog telni az előadóterem. Maga az Egyetem erdélyi hangulatú tornyával a magyar nyelvű oktatást szolgálja, modern, minden igényt kielégítő oktatási technikával.

Dr. Gámeneczy Zoltán régióelnök, és dr. Kelen Atilla, a román parlament mezőgazdaság bizottságának elnöke megnyitó szavai után dr. Szieberth István szervezési kérdésekről, ill. a soron következő szeptember végi, mohácsi tisztújító közgyűlésről számolt be.

Ezután kezdődtek el a szakmai előadások, kicsit feszített időrendben, mivel a témák bőséges anyaga miatt féltő volt, hogy a tervezett időbeosztást nehéz lesz betartani. Megpróbálom röviden összefoglalni az előadások lényegét, melyben saját jegyzeteimre támaszkodom. Sajnálatos, hogy írásos anyag – ami egyéb konferenciákon megszokott – nem készült, pedig az erdélyi kollegáknak azt hiszem ez lett volna a legnagyobb segítség. Tervezik az előadók egy, a ló klinikumával foglalkozó átfogó kiadvány szerkesztését, azt hiszem ez hazai vonatkozásban is hiánypótló mű lehetne. Nagyon várjuk.

Elsőként dr. Sótónyi Péter professzor ismertette a pata anatómiáját, mintegy bevezetve ezzel a következő, patkolástani előadást. Elmondhatjuk, hogy a „nyitány” jobban sikerült, mint a fő előadás, Sótónyi professzor a tőle megszokott briliáns előadói technikával, a legkitűnőbb szemléltető eszközökkel mutatta be a pata anatómiáját, ezt az élővilágban egyedülálló, csodálatos

szerkezetet, melynek döntő szerepe van a ló fejlett mozgástechnikájában, a talajfogásban, a súlyviselésben, s melynek egészségi állapota meghatározó a ló hasznos élettartamának szempontjából is. Az anatómiai képletek, azok működésének bemutatása mellett az előadó nagy hangsúlyt helyezett az oszlopos- és lemezes szaru (elsődleges, másodlagos szarulemezek) fejlődésének, a bóralatti kötőszövet módosult képleteinek (sejtes nyír és sarokvánkos), a pata ér- és idegellátásának, a pataízület, a nyírcsont, a patahenger és a fontosabb szalagok bemutatására is.

A következő előadó, Filep Csaba erdélyi magánállatorvos nagy fába vágta a fejszéjét azzal, hogy a legfontosabb patkolástani elveket próbálta egy megadott, korlátozott idejű előadásba foglalni. A klasszikus patkolástani ismeretanyagot igyekezett összefoglalva elmondani. A téma összetettsége, szerteágazó volta miatt javasolható, hogy e témában a jövőben akár külön rendezvényt vagy kerekasztal-konferenciát rendezzünk, így lehetőség nyílhatna e szakterület olyan aktuális kérdéseinek megvitatására is, mint például a patkó hegyfal „felhajlítása” (átlépés megkönnyítése a pataízületi átlépéskor), vagy a mai korszerű segédanyagok (szilikon, ragasztók, alátétek stb.) alkalmazásai.

E téma aktualitását az is alátámasztja, hogy az országok gazdasági fejlődésével folyamatosan nő az igényes magánlótartók száma, és részükről egyre nagyobb az elvárás a lovak szakszerű patkolása és a jelentkező problémák állatorvosi ellátása iránt.

A délelőtti harmadik előadója a mindenki által szeretett Tóth József professzor volt, aki a lótartók által legjobban „fél” betegségről, a savós patairhagyulladásról tartott egy nagy-szerű, minden tekintetben átfogó összefoglalót.

Köztudott, hogy Tóth professzor egy németországi klinikán kamatoztatja hatalmas sebészeti, szemészeti tudásanyagát, ami nagy vesztesége a magyar állatorvosképzésnek. Csak remélni tudjuk, hogy egyszer még hazai katedráról hallgathatja az eljövendő állatorvos-nemzedék egyedülállóan kimagasló tudásháttérrel megszerkesztett óráit. Előadását meghatott szavakkal kezdte:

„Nagy megtiszteltetés számomra magyar nyelven, magyar hallgatósághoz szólnom, az élet erre ritkán ad alkalmat.” Érdemes röviden végigkísérni a prezentáció főbb ismertetőit, melyből kiderül, hogy még ma is mennyi bizonytalanság veszi körül ezt a csak lóra jellemző kórformát, melyet az előadó röviden úgy határozott meg: „Egy generalizált betegség lokális manifestációja.” A számos, szóba jöhető kórokozót az előadó két csoportba sorolta. Emésztőszervi-, vagy egyéb szervi ok (szénhidrát túletetés, kólika-endotoxaemia, metabolikus – hormonalis), ill. mechanikai (kemény talaj, iatrogén – egy végtag túlterheltsége, dexamethason-sokk). (Tanulmányainkból tudjuk, hogy azon betegségeknél, ahol ennyi kórok szóba jöhet, legtöbbször az igazi okot nem tudjuk pontosan.)

A betegség kórfejlődésének, lefolyásának magyarázatára négy teória létezik (melyik az igazi?):

- Vasoconstrictiós teória
- Angolszász (Pollit, 1999)
 - basal membrán lysis
 - metalloproteináz – matrix aktiválódása
 - Steptococcus bovis, mint kórok
- Johnson-féle teória – inzulin rezisztencia
- Hormonális háttér – Equine Metabolic Syndrome (kövér pónik, zsírdepó)
- Cushing-syndroma (hipophysis - daganat)

Európában legjobban az első, vasoconstrictiós, ischaemiás teória tartja magát, mely szerint a kapilláris nyomás emelkedése, a vasolaceratio következtében az erek károsodnak, exsudatio, trombusképződés, irhaneclerosis lép fel a patában. A tünetek jellegzetesek, a pulzusszám magas, a nyálkahártyák kipirultak, leukocitopenia, emelkedett haematokrit-szint, irhafájdalom, tipegő mozgás (OBEL-féle négy fokozat), meleg szarutok, pulzáció(!) jellemző.

A betegség lefolyása peracut, acut, krónikus lehet, mely fontos a gyógykezelés szempontjából. A kórjóslat tekintetében a patacsont rotációjának, süllyedésének mértéke a meghatározó. Betekintést kaptunk – statisztikai adatokkal alátámasztva – a műtétek után fellépő patairhagyulladások gyakoriságáról is. Kiderült, hogy a betegség leggyakrabban a vastagbél-műtétek, ill. typhlocolitis után jelentkezik, a 3-5. napon (endotoxin-eredet), ill. a 7-9. napon (túlterhelés, mozgáshiány, kemény talaj). Megelőzőként az előadó ajánlotta az endotoxin eltávolítást (laparotomia, hasüreg mosás), a kielégítő mozgást, orthopédiai ellátást, a 3-5. napon röntgenvizsgálat elvégzését. Megismertük ezután a diagnózist segítő thermográfiás, CT, MRI, digitális venográfiás lehetőségeket is, majd a gyógykezelés ismertetése következett.

A peracut, acut szakban – amely egy veszélyes helyzetet jelent – legfontosabb a kiváltó ok megszüntetése (pl. gyomormosás, paraffin, méhkezelés stb.), a hűtés-jegelés, vérbojtosítás (6-10 liter, megoszlanak a vélemények), abrak-megvonás.

A gyógyszeres terápiánál Tóth professzor ismertette a flunixin, phenylbutazon, quadriazol, acepromazin, heparin, antibiotikum (virginiamycin), DMSO felhasználási lehetőségeit, majd az ortopédiai megoldások következtek. Kiemelte a gipszkötés, a sarokfal-megemelés, a nyíralátámasztás fontosságát, krónikus patadeformációknál a pataszabályozás (hegyfal), gyógypatkolás menetét, a terhelendő és tehermentesítendő területeket.

Csak remélni tudom, hogy az előadás ismertetése alátámasztja az irányú igényünket, hogy azt a klinikus társaság őszi rendezvényén is meghallgassuk.

Utolsó pillanatban érkezett a kávészünet, amire a délelőtti program két hátralévő előadása miatt igen nagy szükségünk volt. Az előadók kíméletet nem ismerve folytatták,

hatalmas aktivitással. Sótónyi professzor következett „A végtagok anatómiája” című, szinte „művészi” kivitelezésű bemutatójával. Azok, akik látták a szerző nagyszerű, a Mindentudás Egyetemén tartott előadását, tudják, hogy a téma kedvenc szakterülete az előadónak, és mindent bevetett, hogy a ló egyedi végtagalakulását, a „mozgásművészet” érdekében a törzsfejlődés során szinte tökéletesre sikerült anatómiai képleteket bemutassa. Nehezebben emészthető részként a végtagok ér- és idegellátása következett, ami mintegy bevezetett minket Tóth professzor sántasággal foglalkozó fejezeteibe.

Ha az ezidáig elhangzottaknál kiemeltük a téma-bőség és az előadás-idő paradoxonját, akkor erre a prezentációra ez fokozottan elmondható. Mégis, az előadó bravúrja, hogy egy órában átfogó képet kaptunk a sántaságokkal foglalkozó fejezetek mindegyikéből, kiemelve a legújabb tudományos közlemények ismeretét is.

Érdekes kezdésként H. Möller 1887-es sántaság-meghatározásával kezdeni, mely azóta is időtálló: „Sántaságnak nevezük a végtagok rendszeres használatakor fellépő azon zavarokat, melyeket kóros állapotok, vagy fájdalmas elváltozások okoznak.” A gondolatmenet a diagnosztika céljával folytatódott, melynek választ kell adnia arra, hogy melyik végtag a beteg, a sántaságnak mi az oka és az hol található. A végcél a diagnózis felállítására.

Azt hiszem szakmánknak az egyik legszébb kihívása a sántaságvizsgálat, melyben a beszélni nem tudó beteget „szóra bírjuk”, egy precízen végrehajtott, minden lépésben szakmailag indokolt examinációval. A sántaságok okai – fájdalom, mechanikai akadályozottság, a kettő kombinációja, bénulás (neurogén, myogén) után érdekes volt a legújabb vizsgálatokat megismerni a lebegési fázisban a pata, csípőszöglet által leírt ívekről, majd a sántaságok típusaira tért át az előadó.

Részletesen ismertette a megterhelési-, előreviteli-, vegyes-, bilaterális-, atípusos, ataxia, intermittáló, remittáló, kakaslépés, kötött mozgás, látszatsántaság típusokat, melyek közül sok újdonságot hallottunk az utolsó, ún. látszatsántaság típusról. Ez a típus könnyen eredményezhet rossz diagnózist, hiszen ilyenkor a tünetek a beteg végtag helyett egy másik egészséges lábra tevődnek át (pl. hátulról előre). Foglalkoztunk direkt-, indirekt-, szagittális-, diagonális esetekkel, kiemelve, hogy csak a diagnosztikai (vezetési, beszűréses, intraartikuláris) érzéstelenítés vezethet biztos diagnózishoz. (Ne alkalmazzuk akut, 3-8 napos sántaság, repedés, törés gyanú, szögbelépés esetén.)

Az előadás a vezetési érzéstelenítési pontok (disztális-proximális irányú) teljes körű autonómiai ismertetésével, illetve érdekes sántaság-esetek bemutatásával zárult.

A tudományos érdeklődés csökkent állapotában elfogyasztott jóízű ebéd után

Krajcsovics László magán-állatorvos „magán-száma” következett: Bakos Zoltán doktor helyett, „beugróként” a saját előadása mellett, az önhibáján kívül megjelenni nem tudó Bakos doktorét is megtartotta, méghozzá szerintem – kezdő előadó létére – kiváló színvonalon, nagyszámú eset bemutatásával.

Előadása a lovak bőrgyógyászatával foglalkozott, mely szakterületet mind az alapoktatásban, mind a továbbképző kurzusokon kissé elhanyagoltan, a bőr, mint a legnagyobb szerv jelentőségéhez képest rangján alul kezeljük. Sajnos a gyakorlat ennek az ellenkezőjét bizonyítja: a természetből vett, kissé módosított hasonlat szerint „a bőr a test tükre”, vizsgálatának jelentősége mind az általános klinikai, mind a bőr saját betegségeinek szempontjából hallatlanul fontos. Az előadás nagyon jó szemléletmódot segített átadni, hogyan kell közelítsük a bőrbetegségek diagnózisának kimondása felé, kerülve a „blick diagnózisok” zsákutóját, igyekezve kihasználni az e területen igen jelentős kiegészítő vizsgálatok segítségét. Az előadó kiemelte az életkor, a bőrszín, az évszak, a tartási körülmények, a részletes kórelőzmény és klinikai vizsgálat jelentőségét, majd részletes „tünettan” következett a teljesség igénye nélkül: macula, papula, pustula, vesicula, csalánkiütés, csomó, ciszta, plakk – viszketés, szőrhullás, korpászás, pörkösödés, erózió, bőrvastagodás stb.

A mintavételi lehetőségek közül a vérvétel, bőrkaparék, szőrmintavétel, biopszia lehetőségeit, részletes ismertetését hallhattuk, majd a bőrbetegségek tünetei (viszketés, nyári viszketés, szőrhullás, korpásodás, csomók) alapján csoportosított, nagyszerűen dokumentált patológiai rész következett, kitérve a gyógykezelési lehetőségekre is.

Befejezésként az előadó még egyszer részletesen kitért a parazitózisok (kiemelten a gombás betegségek), és a daganatos bőrbetegségek ismertetésére.

Magam részéről ezt az előadást is meggyőződéssel ajánlom a hazai hallgatóságunknak. Tulajdonképpen itt lezárhatnám a rendezvényről írt beszámolót, de a teljességhez hozzátartozott az esti, nem szakmai, kötetlen szórakozás, vacsora, tánc, melynek egy szépséghibája volt, ezt többen kifogásolták, hogy nem egy helyen, hanem „megosztva” sikerült megszervezni.

Vasárnap reggel nem túl friss csapat indult az anyaország felé, de a táj szépsége, a történelem nyomasztó súlya, a szegénység apró, szürke házai mellett hivalkodó „multik” áruháza, az Európai Közösségben helyét kereső erdélyi gondolatok elhessegették a fáradtság követelődzését. A határon útitárs - kollégáimmal együtt kívántunk sok szerencsét erdélyi állatorvos barátainknak, minden honfitársunknak.

Dr. Burucs Balázs
címzetes egyetemi docens

Fotók: dr. krajcsovics László